

Prosjekt Saltens Flora – kartlegging av floraen i Sulitjelfmafjella 2011

Trond Skoglund, Meløysjøen, 8157 Meløy – e-post: trskoglu@online.no

4. januar 2012

Innledning

Prosjekt Saltens Floras årlige inventeringssamling i Salten ble i 2011 arrangert på Jakobsbakken Fjellsenter i Sulitjelma i perioden 20-24. juli 2011. Huset «Kapstø» ble brukt som base, med ferdiglaget frokost og middag på fjellsenteret. I alt 20 personer deltok på samlinga, se tabell 1.

Tabell 1. Deltakere på Prosjekt Saltens Floras samling på Jakobsbakken 20-24. juli 2011.			
Balk, Gerard	Bodø	Norum, Lars	Bodø
Brattland, Eli Synøve	Halsa	Nyaas, Birgit	Misvær
Breivik, Åse Bøilestad	Inndyr	Olsen, Aud Borgsø	Bodø
Brun, Knut	Rognan	Risdal, Trond	Porsgrunn
Dalen, Lars	Ølensvåg	Sivertsen, Sigmund	Spongdal
Isachsen, Anne Marit	Bodø	Skjerstad, Ragnar	Fauske
Knutssøn, May-June	Bodø	Skoglund, Trond	Meløy
Mohus, Åge	Bodø	Vik, Helga	Bodø
Navjord, Inger	Fauske	Yttervik, Svein	Fauske
Nettelbladt, Mats G	Arjeplog	Østerkløft, Bernt-Gunnar	Bodø

Formålet med samlinga var todelt:

1. Registrere plantelivet i en del utvalgte områder fra Blåmannsisen i nord til Balvatnet i sør. Dette er områder med interessant geologi, hvor det tidligere er gjort få botaniske undersøkelser.
2. Økt artskunnskap ved at deltakerne utveksler kunnskap og deler erfaring med hverandre i langt større grad enn det tidligere har vært mulig. For å få dette til, ble det satt et tak på 20 deltakere, primært fra Saltenområdet.

Deltakerne ble delt inn i tre grupper, som hver fikk tildelt områder som skulle kartlegges.

Gruppe 1:	Gruppe 2:	Gruppe 3:
Mats	Trond S	Åse
Lars D	Knut	Trond R
Aud	Åge	May-June
Eli	Anne Marit	Helga
Birgit	Lars N	Ragnar
Svein	Bernt-G	Inger
Sigmund		Gerard

De fleste av deltakerne møtte på Jakobsbakken onsdag ettermiddag, og etter felles middag var det gjennomgang av årets opplegg i plenum.

Nordlig bergjunker (*Saxifraga paniculata* ssp. *laestadii*) ble funnet flere steder på øst- og sørsida av Skoddefjellet og på nordsida av Beritvatnet og Niennajávrrre. Foto © Trond Skoglund.

Programmet for inventeringssamlinga så slik ut:

Tabell 2. Program for inventeringssamlinga.		
Onsdag 20.7	kl. 18 kl. 19	Middag Presentasjon av Prosjekt Saltens Flora, gjennomgang av feltmetodikk, aktuelle kartleggingsområder, gruppeinndeling, praktiske ting osv.
Torsdag 21.7 – lørdag 23.7	kl. 8-9 kl. 9-18 kl. 18-19 kl. 20-	Frokost, smøring av matpakke m.m. Avreise, feltarbeid, retur til base Middag Pressing og bestemmelse av innsamla planter, annet etterarbeid, sosialt samvær m.m.
Søndag 24.7	kl. 8-9 kl. 9-	Frokost Pakking og avreise Feltarbeid for deltakere som ikke hadde reist hjem

Inventering av snøleie med snøgras (*Phippsia algida*) på fjellet Råhpesvårre. Foto © Trond Skoglund.

Kartlagte områder

Følgende ti områder ble undersøkt, se figur 1 på side 4:

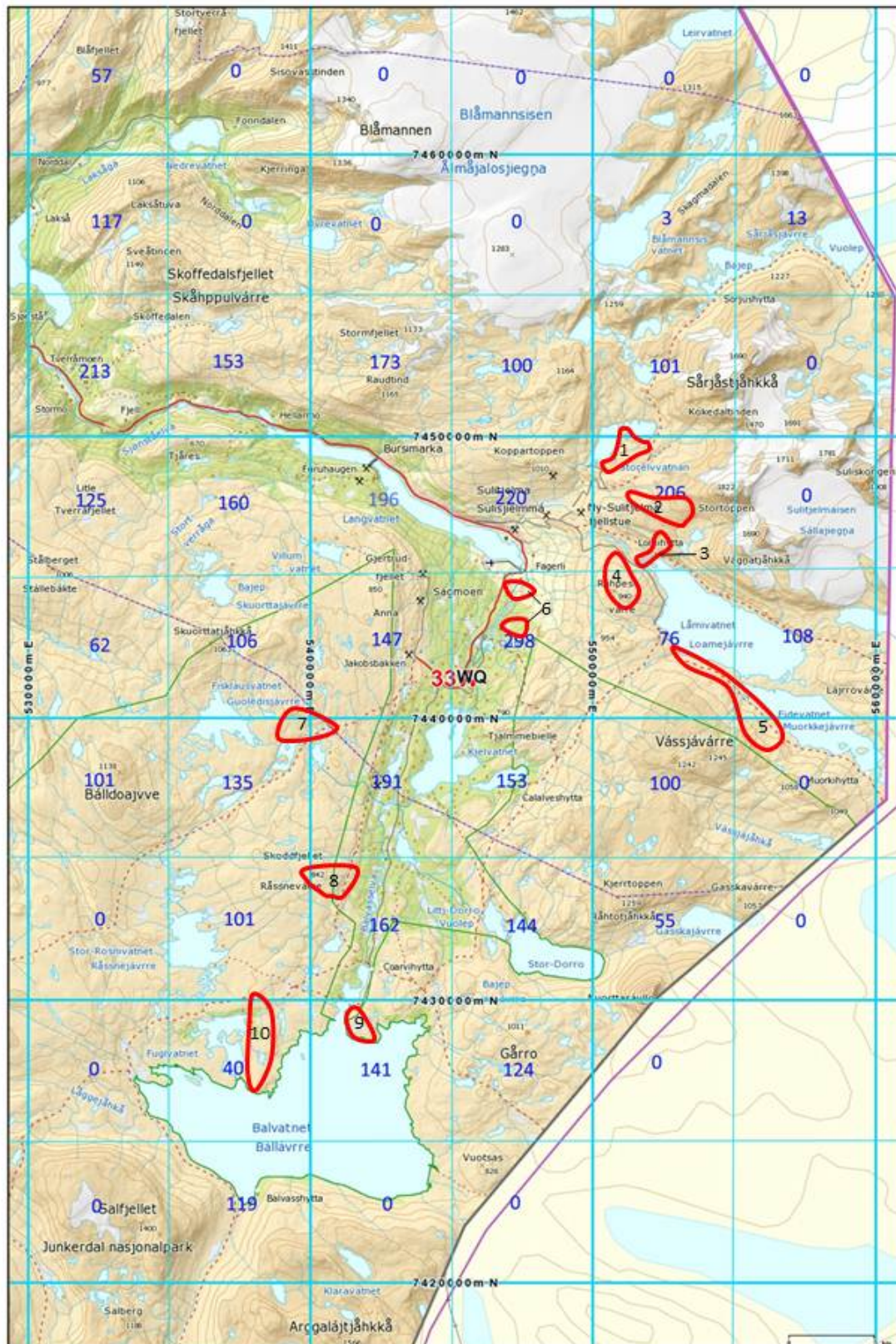
1. Halvøya sør for Storelvvatnan (Fauske)
2. Området mellom Tverrfjellet og Otervatnet (Fauske)
3. Fjellsida nordvest for Lomivatnet (Fauske)
4. Fjellet Råhpesvårre sørvest for Lomivatnet (Fauske)
5. Fjellskrånninga mellom Våssjåvårre og Muorkejávrre (Fauske)
6. Området mellom Fagerlia og Daja (Fauske)
7. Fjellskrånninga nord for Beritvatnet / Niennajávrrre (Junkerdal NP, Saltdal)
8. Sør- og østlige deler av Skoddefjellet (Junkerdal NP, Saltdal), inkl. østvendt fjellskrent ved Øver-Dauvatnet (Saltdal)
9. Dámmanjárgga-halvøya ved Balvatnet (Junkerdal NP, Saltdal)
10. Østsida av Fuglvatnet (Junkerdal NP, Saltdal)

Snøgras (Phippsia algida) foretrekker våte snøleier oversildra av iskaldt smeltevann og ble observert åtte steder i Sulitjelmaffjella i 2011, se tabell 3. Snøgras står oppført i den norske rødlista i kategorien sårbar (VU).

Foto © Trond Skoglund.

Figur 1. Kartlagte områder 21-24.07.2011

Metodikk

I hvert område ble alle observerte karplantearter registrert ved hjelp av krysslister. De fleste vanlige arter registreres bare en gang i hvert område. Rødlisterarter og regionalt sjeldne arter er registrert med nøyaktig UTM-koordinat for hver forekomst.

Kritiske arter ble samlet inn og gransket nærmere for artsbestemming på kveldstid under samlinga. Det mest interessante materialet ble presset og vil bli sendt til Tromsø museums herbarium.

På nettstedet www.saltenflora.no, under menypunktet "Metodikk", finnes mer informasjon om kartleggingsmetodikken som brukes i prosjektet. Fra nettstedet kan en også laste ned krysslister, inventeringsskjema o.l.

Rapportering

Alle registrerte funn, totalt 1908 observasjoner, er lagt inn i www.artsobservasjoner.no. Totalt ble det registrert om lag 315 ulike plantearter.

Beleggs materialet, i alt 136 plantebelegg, er ikke lagt inn i dette rapportsystemet. Dette for å unngå dobbelregistrering, siden disse vil bli dataregistrert av Tromsø museum og søkbare på nettstedet artskart.artsdatabanken.no/.

Bleikrublom (Draba oxycarpa) ble funnet flere steder på fjellet Ráhpesvárre. Foto © Trond Skoglund.

Rødlistearter og regionalt sjeldne arter

Det ble totalt gjort 124 observasjoner av 15 ulike rødlistearter, se tabell 3.

Tabell 3. Observerte rødlistearter.		
Art	Kategori	Funnsted
Dvergrubblom (<i>Draba crassifolia</i>)	EN	1 observasjon: Tverrfjellet øst.
Snøgras (<i>Phippsia algida</i>)	VU	8 observasjoner: Storelvvatnan sør. Tverrfjellet øst. Muorkkejávrr, sørvestsida to steder. Lomivatnet, sørvestsida. Ráhpesvárre, flere steder.
Nordlig bergjunker (<i>Saxifraga paniculata</i> ssp. <i>laestadii</i>)	VU	15 observasjoner: Niennajávrr, nordsida, ni steder. Skoddefjellet, øst- og sørsida, seks steder.
Jøkelstarr (<i>Carex rufina</i>)	NT	6 observasjoner: Vestsida av Lomivatnet, flere steder. Muorkkejávrr, sørvestsida. Balvatnet, sør for demninga, to steder.
Snøsoleie (<i>Ranunculus nivalis</i>)	NT	38 observasjoner: Tverrfjellet øst, flere steder. Lomivatnet, vestsida, flere steder. Muorkkejávrr, sørvestsida, flere steder. Ráhpesvárre, flere steder. Niennajávrr nord, to steder. Skoddefjellet øst, flere steder.
Grannsildre (<i>Micranthes tenuis</i>)	NT	28 observasjoner: Storelvvatnan, sørsida. Tverrfjellet øst, flere steder. Lomivatnet, vestsida. Muorkkejávrr, sørvestsida, flere steder. Ráhpesvárre, flere steder. Beritvatnet, nordsida. Skoddefjellet, flere steder.
Grynsildre (<i>Micranthes foliolosa</i>)	NT	11 observasjoner: Storelvvatnan, sørsida. Tverrfjellet øst, to steder. Muorkkejávrr, sørvestsida, to steder. Ráhpesvárre, flere steder.
Kalklok (<i>Cystopteris alpina</i>)	NT	2 observasjoner: Lomivatnet, nordvestsida.
Dvergsyre (<i>Koenigia islandica</i>)	NT	3 observasjoner: Storelvvatnan, sørsida, to steder. Balvatnet, sør for demninga.
Elvemarigras (<i>Hierochloë hirta</i>)	NT	4 observasjoner: Muorkkejávrr, sørvestsida. Beritvatnet, nordsida. Niennajávrr, nordsida. Fuglvatnet nordøst.
Småsåte (<i>Comastoma tenellum</i>)	NT	2 observasjoner: Skoddefjellet, østsida.
Lapprubblom (<i>Draba lactea</i>)	NT	1 observasjon: Balvatnet, sør for demninga
Ullbakkestjerne (<i>Erigeron eriocephalus</i>)	NT	2 observasjoner: Ráhpesvárre. Skoddefjellet, østsida.
Svartbakkestjerne (<i>Erigeron humilis</i>)	NT	1 observasjon: Muorkkejávrr, mot Vassjavarre.
Fjellnøkleblom (<i>Primula scandinavica</i>)	NT	1 observasjon: Lomivatnet nordvest.
Rødlistekategorier: EN = sterkt truet, VU = sårbar og NT = nær truet.		

Ráhpesvárre viste seg værmessig fra sin beste side 22. juli, med fantastisk utsikt mot Sulitjelmamassivet. Foto © Trond Skoglund.

I tillegg ble det gjort 38 observasjoner av 12 regionalt sjeldne arter, se tabell 4.

Tabell 4. Observasjoner av regionalt sjeldne arter.	
Art	Funnsted
Jøkelsmåarve (<i>Sagina nivalis</i>)	6 observasjoner: Sørsida av Storelvvatnan. Nordsida av Tverrfjellet. Nordvestsida av Lomivatnet. Råhpesvårre. Sørvestsida av Muorkkejávrre. Dámmanjárgga ved Balvatnet.
Reinfrytle (<i>Luzula wahlenbergii</i>)	3 observasjoner: Sør for Storelvvatnan. Sørvestsida av Muorkkejávrre. Dámmanjárgga ved Balvatnet.
Snømare (<i>Potentilla nivea</i>)	3 observasjoner på sørsida av Storelvvatnan.
Bleikrublom (<i>Draba oxycarpa</i>)	3 observasjoner på Råhpesvårre.
Snørublom (<i>Draba nivalis</i>)	4 observasjoner: Østsida av Tverrfjellet. Råhpesvårre to steder. Muorkkejávrre mot Vássjávrre.
Alperublom (<i>Draba fladnizensis</i>)	1 observasjon på nordsida av Niennajávrrre.
Fjellpestrot (<i>Petasites frigidus</i>)	9 observasjoner: Sørvestsida av Lomivatnet. Råhpesvårre tre steder. Sørvestsida av Muorkkejávrre. Skoddefjellet tre steder. Nordsida av Beritvatnet.
Herjedalsrapp (<i>Poa xherjedalica</i>)	1 observasjon på Råhpesvårre.
Jervrapp (<i>Poa arctica</i>)	1 observasjon nordvest for Lomivatnet.
Reinmjelt (<i>Oxytropis lapponica</i>)	1 observasjon på sørsida av Storelvvatnan.
Rypebunke (<i>Vahlodea atropurpurea</i>)	5 observasjoner: Muorkkejávrre på sørvestsiden og mot Vássjávrre. Nordsida av Niennajávrrre. Beritvatnet. Dámmanjárgga ved Balvatnet.
Fjellkveke (<i>Elymus alakanus</i> ssp. <i>borealis</i>)	1 observasjon nord for Fuglvatnet.

Etter endt feltarbeid ble kveldene brukt til gransking av innsamla plantebelegg. Fra venstre May-June Knutssøn, Åse Bøilestad Breivik, Lars Dalen og Trond Risdal. Foto © Trond Skoglund.

70 dagsverk dugnadsarbeid

Under samlinga på Jakobsbakken ble det utført 411 timeverk feltarbeid og 90 timeverk etterarbeid. I løpet av høsten 2011 er det utført totalt 62 timeverk under innlegging av observasjoner i rapportsystemet på www.artsobservasjoner.no, etterarbeid med beleggsmaterialet og utarbeiding av rapport og regnskap.

Med en timepris på beskjedne 150 kroner er kartleggingsarbeidet verdisatt til 84 450 kroner, alt utført på dugnad.

Tilskudd

Prosjekt Saltens Flora har i 2011 mottatt tilskudd på 25 000 kroner til kartleggingsarbeid i Salten, fordelt på 10 000 kroner fra Fylkesmannen i Nordland og 15 000 kroner fra SABIMA (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold).

Dette har vært et viktig bidrag til å dekke prosjektets utgifter på nesten 37 000 kroner til kartleggingsarbeidet og andre aktiviteter i Salten i løpet av 2011.

Feltarbeid ved Storelvvatnan 23. juli, med Sårjåstjåhkkå og Kokedaltinden i bakgrunnen. Foto © Trond Skoglund

*Snømare (Potentilla nivea) ble observert flere steder på sørsida av Storelvvatnan.
Foto © Trond Skoglund.*

*På vestsida av Lomivatnet kom vi over denne «enga» med jøkelstarr (Carex rufina) 24. juli. Arten var ny for flere av oss og lett kjennelig på de tette tuene med liggende, «flattrampa» strå.
Foto © Trond Skoglund.*

Nærbilde av jøkelstarr (Carex rufina). Foto © Trond Skoglund.